

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Naturalismen i England (1875)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 273. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes05-shoot-idm139713219651776/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Saa opdager han, at det er Ewalds Byste, for hvilken han staar, og giver sin begejstrede Taknemmelighed mod Digteren Luft. En omhyggelig Undersøgelse af Hauchs *Hamadryaden* fører til det samme Resultat, at det var den franske Aandsretning, især som denne tog sig ud gennem tyske Briller, hvilken den nye Skole vilde til Livs.*) Steffens bragte jo desuden den tyske Kulturstrøm med sig. Men paa Bevægelsens andet og lige saa betydningsfulde Standpunkt omdanner den sig fra fjendtlighedsindet mod Frankrig til fjendtlighedsindet mod det Fremmede overhovedet, særligt Tyskland, der i Danmark saa længe havde spilt Undertrykkerens Rolle, og ved en besynderlig og dog naturlig Følge bliver det selve den Tilbagesøgen til det Folkelige, hvortil man efter Tysklands Eksempel hengav sig, der fjernede stedse mere fra Tyskland. (Retningen mod det Nordiske, Grundtvig.)

Man genfinder i *England* de samme Grundtræk, der betegner Bevægelsen i alle andre Lande. Man afrystede den franske Dannelse, der i det 18de Aarhundrede havde behersket de højere Samfundslag. Den klassiske Retnings sidste Digter Pope skulde snart ikke staa som Mester for den unge Slægt. Man ruskede den lille Mand i hans pyntelige Paryk og traadte i hans Haves velordnede Bede. Og nu saas det ret, hvilken mægtig Reserve den britiske Folkeaad besad i de friskere, af Kulturen udtømte Kongeriger, der laa afsides fra det politiske Livs Midtpunkt. Irland, der i det 18de Aarhundrede havde frembragt en Tænkner som Swift og en Skribent som Goldsmith, sad inde med en Skat af dejlige Melodier, der saasart en stor Lyriker laante dem Ord, lød fra alle syngende Læber i Europa. Waliserne samlede og udgav deres gamle Digtninge, og i Skotland, til hvis lavere Samfundslag de engelske Fabrikarbejders kuede Levevis endnu ikke var trængt hen, og hvor det af sin Fortid og sin Hjemstavn stolte Folk fastholdt sine Folkesange, sin Overtro og sin politiske Særaand, dukkede i Slutningen af det 18de Aarhundrede Macphersons *Ossian* op som Genmæle mod al forstandskold og regelret Kunstdigtning. Dens Indflydelse var lige stor paa Alfieri og Foscolo i Italien, paa Herder og Goethe i Tyskland og paa Chateaubriand i Frankrig. Saa følger i England Percy's Samling af de engelske Folkeviser og i Skotland Walter Scotts Samling af gamle skotske Ballader.

*) Se *Samlede Skrifter* I, 331.